

В предговора към антологията, представяща творби на автори от Острова, Славейков настоява: „не са мои, а преводи“ (с. 6). „Не са мои“ е указание към читателя и коментатора за разбиране и прочити на книгата. Същността на антологията като фикция не допуска търсенето на директни аналогии, откриването на преки съответствия, разчитането на смисъл, без да се спазва играта на условност, произвеждаща образи на литературен живот и на авторство. Същевременно рисунките на художника Никола Петров в оригиналното издание, изобразяващи Славейков, и приложени към всеки от словесните портрети на автори с условни имена, сякаш подсказват друг прочит – всеки от тях е възможна проекция на Славейков. Постигането на смисъла между двете възможни разбираня осъществява мистификацията. Непрекъснато се произвежда съмнение „Кой е представяният автор?“ – Славейков, но не съвсем, друг – с някоя от книгите, но биографичните факти отвеждат към трети и т. н. Докато се разбере, че Славейков е мистифицирал не автори, а *типологии на авторство*, профили, в чиито биографични превратности и въображаеми творби да вplete и разиграе възможността да се мисли модернистичният проект като отношение към родната традиция и като европейски едновременно. Ето защо в авторите с еднаква увереност се разпознават и български, и чужди творци²⁵.

При всеки от словесните портрети са използвани общи места на смисъла, които изграждат типологията. Представянето Славейков започва с „патриотите поети“ (с. 7), *въплъщаващи традицията*. Общи места на техните биографични разкази са „тъмните спомени“: легенди за убийства – „кама в гърдите“ (с. 7, 8), смъртни наказания – „обесиха без съд“ (с. 7), революции (с. 7), заговори (с. 8), „затвор в окови“ (с. 8). Славейков мистифицира събития и изкази, дава човешка и езикова плътност на историческото. Проследява превръщането му в героика: „*воевода на чета, която години наред задава страх и трепет на враговете*“, „*борец за свободата на родния си край*“ (с. 8). Аналогиите на условния автор Боре Вихор с Ботев само на пръв поглед са еднозначни. Втвърдяването на езиковите изкази до клишета показва как личните биографични разкази се разрастват до личностови и житейски типологии, изписвани от историята. Историческа фактологичност и фикционалност се вплитат в стиховете, приложени като преводи от този автор – „Самоубиец“, „Бачо Ки-ро“, „Сто двадесет души“. А „Марш“ е модернистична реплика към тра-

²⁵ Пундев. В. *Двете антологии на Пенчо Славейков*. – Златорог, VIII, 1928, № 6, с. 375–386. В статията Васил Пундев търси съответствия между „На Острова на блажените“ и антологията „Немски поети“, която Славейков издава една година по-късно.